

KÜRESEL GELİŞMELER BÜLTENİ

TİM TÜRKİYE
İHRACATÇILAR
MECLİSİ

AB'den Çin'e Rekabet Tepkisi

Avrupa Birliği, Çin'e karşı adil rekabeti tesis etmede daha iddialı olacağını vurguladı. Avrupa Birliği'nin Ticaret Komiseri Valdis Dombrovskis, Çin ziyareti sırasında bir üniversitede yaptığı konuşmada "AB rekabeti hoş karşılıyor. Rekabet şirketlerimizi güçlendiriyor, daha yenilikçi yapıyor. Öte yandan rekabet adil olmalı. Haksız rekabete karşı hakkımızı daha fazla savunacağız." açıklamasını yaptı.

Dombrovskis'in ziyareti AB ve Çin'in başta elektrikli otomobiller olmak üzere ticaret gerginliği yaşadığı bir döneme denk geldi. AB, bu ay Çin elektrikli araçlara sübvansiyon soruşturması açarken, Çin bu hamleyi "açık bir korumacılık" olarak yorumlamıştı. Elektrikli araçlar konusunun Dombrovskis'in Çin gezisi sırasında gündeminde yer alması bekleniyor. Öte yandan, Çin Ticaret Bakanlığı, soruşturmayı "açık bir korumacılık eylemi" olarak eleştirmişti.

BM Genel Sekreteri'nden Karadeniz Tahıl Girişimi Mesajı

Birleşmiş Milletler (BM) Genel Sekreteri Antonio Guterres, New York'ta düzenlenen BM 78. Genel Kurulu'nun açılış konuşmasını yaptı. Halihazırda dünyanın iklim krizi ve zarar verici teknolojiler gibi varoluşsal tehditlerle karşı karşıya olduğunu kaydeden Guterres, tüm bunların kaotik bir geçiş döneminde gerçekleştiğini söyledi.

Guterres, "Dünyamızın kurlsızlık ve kördüğümüne değil, devlet idaresine ihtiyacı var." dedi. "Sözlerini tutmayan ülkeler, tüm dünyayı güvensiz hale getiriyor. Bakınız Rusya'nın Ukrayna'yı işgaline." diyen Guterres,

söz konusu savaşın hem BM Şartı'nı hem de uluslararası hukuku ihlal ettiğini ve korku saldırısını ifade etti. Guterres, çatışma devam ederken sivillerin acısını dindirmeye çaba sarf edilmesi gerektiğinin altını çizerek sözlerini şu şekilde sürdürdü: "Karadeniz Tahıl Girişimi bu çabalardan biriydi. Dünyanın, gıda güvenliği ve piyasaların istikrarı için Ukrayna ve Rus tahılı ile gübrelerine ihtiyacı var. Bunu gerçekleştirmek için tüm çabalarımı sürdüreceğim."

Nissan 2030'da Avrupa'da Sadece Elektrikli Araç Satacak

Nissan Motor Co., Avrupa kıtasında satılan tüm yeni model araçlarını 2030 yılına kadar tam elektrikli hale getirecek.

Nissan CEO'su Uçida Makoto açıklamasında, elektrikli araçlara (EV) artan yönelime ilişkin "nihai çözüm, geri dönüş yok" dedi.

CEO Uçida, "EV nihai mobilite çözümüdür. Bir milyondan fazla müşteri yolculuğumuza katıldı ve Nissan elektrikli aracın keyfini yaşadı" dedi. Yokohama merkezli Nissan, Avrupa kıtasında satışa çıkarılan tüm yeni model araçlarını 2030 yılına kadar tam elektrikli hale getireceğini bildirdi.

Nissan daha önce, 2030'a kadar küresel ürün gamını 19'u tam elektrikli dahil 27 yeni elektrikli modelle geliştirmeyi hedeflediğini açıklamıştı.

AB, Booking'in Etraveli'yi Satın Almasını Veto Etti

AB Komisyonu Üyesi Didier Reynders, Brüksel'de düzenlediği basın toplantısında, Booking Holding'in ETraveli'yi satın alma teklifinin AB kurallarıyla uyumlu bulunmadığını ve bu nedenle yasaklandığını açıkladı.

"Komisyon, Etraveli'nin Booking tarafından satın alınmasını engellemeye karar verdi." diyen Reynders, Booking'in ETraveli'yi satın almasının çevrim içi seyahat acenteleri pazarındaki hâkim konumunu güçlendireceğini, oteller ve tüketiciler için daha yüksek maliyetlere neden olacağını anlattı.

Japonya'dan Yarı İletkenler ve Piller İçin Vergi İndirimi

Japon medyasında yer alan haberlere göre, Japonya Başbakanı Fumio Kishida, yurt içi yatırımlara yönelik vergi indirimlerini ve ücret artışını teşvik edecek önlemleri içeren bir ekonomik teşvik planının hazırlığı içinde.

Japan Times'ın haberine göre Kishida, hükümetinin "vergi ve sosyal güvenlik yüklerini azaltmak gibi önlemlerle yatırımı ve ücret artışlarını teşvik etmeyi hedeflediğini" söyledi.

Nikkei, Kishida'nın sermaye yatırımı, ücret artışı ve insanlara yatırımdan oluşan verimli bir ekonomik döngüyü gerçekleştirmeyi hedeflediğini bildirdi. Teşvik paketinin aynı zamanda yarı iletkenler ve piller de dahil olmak üzere "temel stratejik alanlardan" elde edilen gelirlere yönelik vergi kesintilerini de içermesi bekleniyor.

Amazon'dan Yapay Zekâ Hamlesi

ABD merkezli e-ticaret ve teknoloji şirketi Amazon.com yapay zekâ girişim şirketi Anthropic'e 4 milyar dolara kadar yatırım yapacağını duyurdu.

Anlaşma kapsamında, Amazon'un çalışanları ve bulut bilişim müşterileri, Anthropic'in teknolojisine erken erişim hakkı kazanacaklar ve bu teknolojiyi kendi işlerinde kullanabilecekler. San Francisco merkezli Anthropic, gelecekteki yapay zekâ modellerini

Amazon'dan satın alacağı büyük miktardaki özel mikro çiplerde denemek de dahil olmak üzere, öncelikli olarak Amazon'un bulut hizmetlerine bağlı kalmayı taahhüt etti.

CEO'lar Amazon'un Anthropic'in ne kadarına sahip olacağını ya da girişimin en son 4 milyar dolardan fazla olduğu tahmin edilen güncel değerlemesini açıklamadılar. Amazon, Anthropic'te yönetim kurulu koltuğu elde etmeyeceğini,

sadece azınlık hisselerine sahip olacağını belirtti. Google, Mayıs ayında Anthropic'e 450 milyon dolar yatırım yapmıştı.

AB'den 'Sahte Çevreci' İmajına Yasak

Avrupa Parlamentosu (AP), üye ülkeler ile "yeşil göz boyama" olarak nitelendirilen ve bir şirketin çevresel sorumluluğa sahip olduğu imajını vurgulamak amacıyla yaydığı yanlış bilgiler ve yanıltıcı iddialara karşı uygulanacak yeni kurallarda anlaşma sağlandığını açıkladı. Buna göre, AB'nin yasaklı ticari uygulamalara ilişkin listesi güncellenecek.

Çevresel iddialar konusunda yanıltıcı reklamlar yasaklanacak. Çevre dostu, doğal, toprakta çözünebilir, iklime veya çevreye zarar vermeyen gibi çeşitli genel çevresel iddialar, bu konuda doğru kanıtlar olmadan kullanılmayacak. Onaylanmış sertifikasyon programları almayan veya kamu yetkilileri tarafından oluşturulmayan sürdürülebilirlik etiketleri yasak olacak.

Ürünler onarılabılır olmadığı halde tamir edilebilirmiş gibi satılmayacak.

Avrupa'da Satılan Beş Arabadan Biri Artık Elektrikli

Avrupa Otomobil Üreticileri Birliği (ACEA), AB ülkelerinin ağustos ayına ilişkin yeni otomobil tescil verilerini açıkladı.

Verilere göre, Avrupa Birliği (AB) ülkelerinde yeni otomobil satışları, geçen ay 2022'nin aynı dönemine kıyasla yüzde 21 artarak 787 bin 626 oldu.

Birlik üyesi ülkelerde yeni araç tescilleri, Ocak-Ağustos 2023'te geçen yılın aynı dönemine göre yüzde 17,9 artarak 7 milyon 78 bin 464'e yükseldi.

Ağustos ayında AB ülkelerinde satılan yeni otomobillerin yüzde 32,7'si benzinli, yüzde 23,9'u hibrit, yüzde 21'i tam elektrikli, yüzde 12,5'i dizel, yüzde 7,4'ü fişli hibrit ve yüzde 2,5'i de diğer yakıtlardan oluştu.

Böylece AB ülkelerinde elektrikli otomobillerin toplam satışlardaki payı ilk defa yüzde 20'yi aşmış ve dizel otomobilleri geçmiştir.

Elektrikli otomobil satışları, Ağustos ayında geçen yılın aynı dönemine kıyasla da yüzde 118,1 yükselerek 165 bin 165'e ulaştı. Bu yılın başından beri satılan elektrikli otomobil sayısı da 984 bin 864'e ulaştı.

AB'den Belçika'ya 700 Milyon Euroluk Vergi Kararı

Merkezi Lüksemburg'da bulunan, Avrupa Birliği'nin (AB) en yüksek mahkemesi Avrupa Adalet Divanı yapısı içinde yer alan Genel Mahkeme, Belçika'nın vergi uygulamaları nedeniyle aldığı para cezasına karşı AB Komisyonu'na açtığı davayı karara bağladı.

Mahkeme, Belçika'nın çok uluslu şirketlere bağlı kuruluşlara tanıdığı vergi muafiyetlerinin yasa dışı bir yardım programı anlamına geldiğine karar verdi.

Kararda, mahkemenin AB Komisyonu'nun 2016 yılında Belçika'daki vergi sisteminin birlik kamu destek kurallarını ihlal ettiği yönündeki kararı onayladığı ifade edildi.

Belçika'da 2005 yılında başlayan ve çok uluslu şirketlerin faydalanabildiği vergi muafiyeti sistemi, 2016 yılında AB Komisyonu tarafından yasa dışı bulunmuştu.

Komisyon, Belçika'daki vergi sisteminden faydalanmış 55 şirketten 700 milyon euroluk ödenmemiş verginin toplamasını talep etmişti.

Google, DNA'da Hastalığa Yol Açan Genlerin Bulunmasını Hızlandırıyor

Google'ın yapay zekâ program geliştirme şirketi DeepMind, yapay zekâ kullanarak insan DNA'sında hastalıklara yol açan genlerin tespitini hızlandırıyor.

AlphaMissense adı verilen yeni sistem, insan DNA ipliklerindeki bileşenlerin sırasını kontrol ederek çalışıyor. Sıralamadaki yanlışlık, vücut hücreleri ve dokularının düzgün şekilde üretilmediği ve bunun da hastalığa yol açabileceğine işaret ediyor. DeepMind'dan Pushmeet Kohli, yeni sistemle DNA'daki tüm önemli mutasyonların yüzde 89'unu belirlediklerini belirtti.

AB'den Türkiye'ye 400 Milyon Euroluk Afet Yardımı

Şubat ayında meydana gelen Kahramanmaraş merkezli depremler nedeniyle Türkiye'ye gidecek. Yardımın, 33,9 milyon euro 2022'de kuraklığın vurduğu Romanya'ya, 20,9 milyon euro ise Eylül 2022'de sellerin tahribata yol açtığı İtalya'ya gönderilecek.

Yardımlar AB bütçesinin dayanışma ve acil yardım için ayrılan bölümünden karşılanacak. Mali yardım, Avrupa Parlamentosu ve AB Konseyi'nin son onayından sonra ödenecek

Avrupa Birliği'nin (AB) üyesi ülkelerin temsilcilerinin oluşturduğu AB Konseyi, AB Komisyonu'nun Türkiye, İtalya ve Romanya'ya toplam 454,8 milyon euroluk afet yardımı yapmasının onaylanmasında uzlaştı. Yardımın 400 milyonu

İran'ın Bloke Edilen 6 Milyar Doları Yatırıldı

İran'ın yarı resmi Fars Haber Ajansı'na göre, İran Merkez Bankası Başkanı Muhammed Rıza Ferzin, başkent Tahran'da yaptığı basın açıklamasında, "Doha yönetiminden Katar'daki İran banka hesaplarının etkinleştirildiğine dair bilgi aldıklarını" aktardı.

Ferzin, ABD ile varılan mahkûm takası anlaşması çerçevesinde serbest bırakılan varlıklarının 5 milyar 573 milyon 492 bin euro olarak İran fonlarının Katar'daki banka hesaplarına yatırıldığını belirtti. Serbest bırakılan varlıkların 6 İran bankasının 2 Katar bankasında açtığı hesaplara aktarıldığını ifade etti. İran Merkez Bankası'nın söz konusu parayı riyali güçlendirme politikası çerçevesinde kullanacağını kaydeden Ferzin, bekleme süresinde yaşanan paradaki değer kaybı nedeniyle de Seul yönetiminden şikayetçi olduklarını dile getirdi.

OECD, 2023 Türkiye Büyüme Tahminini Yükseltti

Ekonomik İşbirliği ve Kalkınma Örgütü (OECD), Haziran'da 2023 yılı için yüzde 2,7 olarak açıkladığı küresel ekonomide büyüme tahminini 3'e revize ederken, Türk ekonomisine yönelik büyüme beklentisini yüzde 3,6'dan 4,3'e yükseltti.

OECD'nin "Eylül Ara Dönem Ekonomik Görünüm Raporu" yayımlandı.

Raporda, enflasyona karşı faiz artırımına karşın beklenenden daha güçlü gelişme gösteren ABD ekonomisinin bu yıl küresel ekonomideki büyümeyi destekleyeceği ve zayıflayan Çin ekonomisinin gelecek yıl küresel ekonomide baskı oluşturacağı kaydedildi.

OECD raporunda Türk ekonomisinin gelecek yıla ilişkin büyüme tahmini yüzde 3,7'den

2,6'ya çekilirken, 2023 yılı enflasyon beklentisi ise yüzde 44,8'den 52,1'e yükseltildi. Enflasyonun 2024'te ise yüzde 39,2'ye ineceği öngörüldü.